

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/185/2025
Identifikačné číslo spisu: 5824201322
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2026
Meno a priezvisko: Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:5824201322.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/. N.. L. W.H., narodeného XX. H. XXXX, O., W. XXXX/XX, 2/ L.. G. W.W.H., narodeného XX. H. XXXX, O., W.N. XXXX/XX, obaja zastúpení obchodnou spoločnosťou ADVOKA, s.r.o., Bratislava, Komárnická 36, IČO: 44 449 615, proti žalovaným 1/ Y. V., narodenému XX. Y. XXXX, C. L., V.H. XXX/XXX, 2/ T. V.Q., narodenej XX. Y. XXXX, C. L., V. XXX/XXX, obaja zastúpení Mgr. Jozefom Hrubjárom, narodeným 02. mája 1981, Oravská Polhora, Hlavná 269/290, o uloženie povinnosti prejavu vôle žalovaných, vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 13C/42/2024, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. apríla 2025 sp. zn. 6Co/22/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) zo dňa 10. decembra 2024 č.k. 13C/42/2024-120, ktorým zamietol žalobu žalobcov 1/ a 2/ (ďalej len „žalobcovia“), ktorou sa domáhali, aby súd uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej aj „žalovaní“) „povinnosť spoločne a nerozdielne uzavrieť so žalobcami zmluvu o urovnaní sporných majetkovo-právnych vzťahov k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území C. L., evidovaným na LV č. XXXX, ako C-KN parcely č. XXXX/X, Č.. XXXX/X, Č.. XXXX/XX, Č.. XXXX/XX H. Č.. XXXX/XX, vrátane prevodu spoluvlastníckych podielov k nim patriacich žalovaným vo výške 1 v prospech žalobcov (uzavretím kúpnej zmluvy), ukončení viacerých súdnych sporov a s tým spojených vzájomných povinností“ a žalovaným priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok I.); žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie vec v rámci zisteného skutkového stavu uviedol, že žalobcovia a žalovaní sú podielovými spoluvlastníkmi vyššie označených/sporných nehnuteľností. Medzi stranami sporu prebieha

na Okresnom súde Námestovo konanie vedené pod sp. zn. 14C/45/2022, ktorého predmetom je určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobcovia nadobudli spoluvlastnícky podiel vo výške 2/24 na uvedených nehnuteľnostiach. Na pojednávaní konanom v označenom spore dňa 10. januára 2024 mala byť podľa tvrdení žalobcov medzi stranami sporu uzavretá dohoda/zmluva o budúcej zmluve, ktorej obsahom mala byť „dohoda na úprave ich sporných práv k pozemkom, o ukončení súdnych sporov vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/263/2015 a sp. zn. 14C/45/2022" a s tým súvisiacich kolaterálnych povinnostiach. Žalovaní však napriek tomu ostali vo veci pasívni a nereagujú ani na opakované výzvy žalobcov na uzavretie „Zmluvy o urovnaní sporných majetkovo-právnych vzťahov a o predaji nehnuteľností" (ďalej aj „dohoda" alebo „zmluva o budúcej zmluve"). Keďže podľa žalobcov medzi sporovými stranami došlo ku vzniku platnej zmluvy o budúcej zmluve, a to obsahovo úplne a korektne, v predpísanej písomnej forme (obsiahnutej v súdnej zápisnici) a uzavretý záväzok zaväzuje zmluvné strany aj vtedy, ak by svoje pôvodné rozhodnutie prehodnotili, žalobcovia sa s poukazom na ustanovenie § 229 CSP v spore domáhali nahradenia prejavu vôle žalovaných. S predmetným názorom sa však súd prvej inštancie nestotožnil po právnej stránke poukazujúc na ustanovenia § 33 ods. 1 a 2, § 50a ods. 1 až 3, § 40 ods. 1 až 5 a § 46 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občianskeho zákonníka") ako aj § 137 písm. a) CSP. Konštatoval, že jednou z obligatórnych náležitostí zmluvy o budúcej zmluve je totiž jej písomná forma, ktorú je potrebné odlišiť od písomného potvrdenia o právnom úkone, písomného potvrdenia o vzniku, zmene alebo zániku práva (kvitancie) alebo úradného zápisu vykonaného na orgáne verejnej moci alebo pred súdom ústne do zápisnice. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, predovšetkým obsahu zápisnice o pojednávaní uzavrel, že v danom prípade nedošlo medzi stranami sporu dňa 10. januára 2024 k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve, ale len k „určitému vyhláseniu ich právnych zástupcov o tom, že pred pojednávaním došlo k uzavretiu dohody". Uvedené je zrejme tak z obsahu zápisnice o súdnom pojednávaní ako aj zvukového záznamu z pojednávania konaného dňa 10. januára 2024, počas ktorého došlo k viacerým opravám dohody, toto pojednávanie bolo viackrát prerušované a následne bolo odročené za účelom mimosúdneho vyriešenia sporu.

1.2. Zároveň prvoinštančný súd akcentoval, že zo strany konajúceho súdu vo veci sp.zn. 14C/45/2022 nedošlo k preskúmaniu zákonnosti dohody tak, ako tvrdili žalobcovia, ani k jej schváleniu, pretože takúto dohodu by súd ani nemohol v rámci konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy schváliť. Do zápisnice o súdnom pojednávaní bolo zaznamenané len znenie dohody tak, ako to požadovali právni zástupcovia strán sporu. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie konštatoval, že dohodu obsiahnutú v zápisnici o súdnom pojednávaní zo dňa 10. januára 2024 nepovažoval za zmluvu o budúcej zmluve. Keďže žalobcovia v tomto spore nepredložili súdu ani inú dohodu/zmluvu, ktorá by spĺňala náležitosti zmluvy o budúcej zmluve, súd prvej inštancie uzavrel, že v danom prípade nebola splnená písomná forma zmluvy, ktorá je vyžadovaná bezvýnimočne, a to aj v prípade, ak pre budúcu zmluvu zákon takúto požiadavku neustanovuje. Zároveň doplnil, že okrem tohto zmluva o budúcej zmluve musí obsahovať všetky nevyhnutné obsahové a formálne náležitosti budúcej zmluvy, teda nielen písomnú formu, ale musí tiež vyhovovať všeobecným náležitostiam právnych úkonov ustanoveným v § 34 a nasl. Občianskeho zákonníka. Medzi významné požiadavky dohody/zmluvy o budúcej zmluve patria aj náležitosti vôle a jej prejavu. Náležitosti prejavu vôle sú zrozumiteľnosť, určitosť a v niektorých prípadoch aj forma prejavu. Ak chýba hoci len jedna z podstatných náležitostí dohody o budúcej zmluve ustanovených zákonom, následkom toho je neplatnosť takejto dohody (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 42/2007). Keďže predmetom dohody zo dňa 10. januára 2024 mal byť aj prevod nehnuteľností, pre jej platnosť sa nevyžadovala len písomná forma, ale aj podpisy zmluvných strán, ktoré mali byť úradne overené. Zápisnica o súdnom pojednávaní zo dňa 10. januára 2024 však nie je podpísaná stranami sporu, a preto aj z uvedeného dôvodu nemožno považovať preloženú dohodu za platný právny úkon. Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že totožnosť strán sporu a právnych zástupcov bola overená zo strany súdu, nakoľko písomný prejav nadobúda platnosť až po jeho podpise konajúcou osobou.

1.3. Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že v danom prípade právny zástupca žalovaných Y. Y. L. nebol ani splnomocnený na uzavretie zmluvy o budúcej zmluve, nakoľko z plnomocenstva zo dňa 26. februára 2015 vyplýva, že advokát mal žalovaných zastupovať vo všetkých právnych veciach, osobitne pri

uplatňovaní ochrany práv splnomocniteľov vyplývajúcich z porušenia ich predkupného práva, teda vo veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 14C/45/2022. Plnomocenstvo tak nebolo udelené na zastupovanie žalovaných do budúca, ale na ich zastupovanie v konkrétnom konaní, a preto na uzavretie zmluvy o budúcej zmluve bolo podľa súdu prvej inštancie potrebné osobitné splnomocnenie žalovaných. Zo zvukového záznamu neboli preukázané ani tvrdenia žalobcov, že by Y. Y. L. počas konania so žalovanými komunikoval, a ani to, že by bol právnomu zástupcovi udelený zo strany žalovaných súhlas na uzavretie dohody, resp. na rokovanie o takejto dohode. Vzhľadom na uvedené, kedy Y. Y. L. konal bez udelenej plnej moci, potom nemožno hovoriť o tom, že by žalovaní mali povinnosť svoj nesúhlas oznámiť bezodkladne žalobcom tak, ako to uvádza § 33 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale títo boli povinní bezodkladne oznámiť schválenie právneho úkonu tak, ako to predpokladá odsek 2 predmetného zákonného ustanovenia. K takémuto schváleniu žalovaných nedošlo. Práve naopak z ich postoja je zrejmé, že konanie právneho zástupcu neschválili. Súd prvej inštancie vzal do úvahy aj skutočnosť, že plnomocenstvo bolo Y. Y. L. udelené na zastupovanie žalovaných v súvislosti s ochranou ich vlastníckeho práva, kedy sa v konaní sp. zn. 14C/45/2022 domáhali určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobcovia nadobudli podiel na nehnuteľnostiach evidovaných na LV č. 3292, katastrálne územie C. L., no nie na predaj svojho spoluvlastníckeho podielu na nich, ku ktorému malo dôjsť uzavretím dohody.

1.4. Pokiaľ právny zástupca žalobcov počas pojednávania poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 640/2014, majúc za to, že by súd nemal vo veci postupovať príliš formalisticky a mal preferovať platnosť právneho úkonu pred jeho neplatnosťou, súd prvej inštancie poukázal na tú skutočnosť, že v danom prípade ústavný súd posudzoval určitosť právneho úkonu a s ním súvisiacu platnosť právneho úkonu. V prejednávanej veci však nemal pochybnosti o určitosti právneho úkonu, ale o forme, ktorá je obligatórnou náležitosťou zmluvy o budúcej zmluve a ktorej nedostatok ex lege spôsobuje neplatnosť takejto zmluvy. Prvoinštančný súd preto, zastávajúc názor o absencii písomnej formy zmluvy, nemohol pristúpiť k tomu, že by považoval neplatný právny úkon za platný, a to ani pri použití iných interpretačných pravidiel obsiahnutých v Občianskom zákonníku, resp. pri preskúmaní toho, či žalobcovia pri realizácii daného úkonu konali dobromyseľne. V danej veci stáli proti sebe jednak právo žalobcov na uzavretie dohody, ktorou by sa urovnali dlhoročné spory medzi stranami sporu a jednak právo žalovaných na zachovanie ich vlastníckeho práva. Žalobcovia by mali nárok na nahradenie prejavu vôle žalovaných súdom v prípade, ak by dohoda, ktorú považovali za zmluvu o budúcej zmluve bola platným právnym úkonom. Nakoľko sa tak nestalo, mal súd prvej inštancie za to, že práve z dôvodu špecifickosti daného prípadu, kedy nebolo preukázané, že by žalovaní mali 10. januára 2024 vedomosť o prípadnej dohode, ktorá bola koncipovaná do zápisnice, kedy táto dohoda je zjavne v rozpore s prejavom vôle žalovaných prezentovaných v dlhoročných súdnych sporoch, nie je možné na daný právny úkon pozeráť inak ako prísne formálne.

1.5. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že zamietol návrh žalobcov na vykonanie dokazovania výsluchom Y. Y. L. s odvodnením, že ak v danej veci neboli splnené obligatórne náležitosti zmluvy o budúcej zmluve, vykonanie tohto dôkazu považoval za nevhodné a neúčelné, pretože by nijako nemohol ovplyvniť výsledok tohto sporu. Zároveň nebolo v konaní sporným, že Y. Y. L. zastupoval a aj naďalej zastupuje žalovaných v iných konaniach vedených na Okresnom súde Námestovo, vrátane konania sp. zn. 14C/45/2022, preto je otázne, či by k samotnej výpovedi Y. Y. L. došlo, nakoľko tento má v zmysle § 23 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii povinnosť zachovávať mlčanlivosť, ale aj právo odmietnuť vypovedať ako svedok, ak usúdi, že pozbavenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť je v neprospech klienta.

1.6. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi stranami sporu nebola uzavretá zmluva o budúcej zmluve, ktorá by zaväzovala žalovaných povinnosťou uzatvoriť so žalobcami Zmluvu o urovaní sporných majetkovo-právnych vzťahov a o predaji nehnuteľností, a preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovaným, ktorí boli v tomto spore plne úspešní nárok na ich náhradu v celom rozsahu voči neúspešným žalobcom.

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia uviedol, že podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie bolo vecne správne, preto v podrobnostiach naň poukázal aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa v odvolacom konaní primárne obmedzil na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

2.1. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu dostatočným spôsobom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, prečo žalobu žalobcov zamietol, pričom ku svojim záverom dospel v kontexte všetkých vykonaných dôkazov s prihliadnutím na individuálne okolnosti prejednávanej veci. Poznamenal, že právu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia (ako súčasť základného práva na súdnu ochranu) zodpovedá povinnosť dotknutého súdu dať odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na relevantné argumenty strán. V súdnej veci prvoinštančný súd svoje rozhodnutie podrobne a zákonným spôsobom odôvodnil. Právo na súdnu ochranu však nemožno zamieňať s „právom“ strany sporu byť pred súdom úspešnou; prípadne s „právom“ na vydanie rozhodnutia v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Preto nie je porušením daného základného práva, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu; vrátane predstáv o obsahu odôvodnenia súdneho rozhodnutia. S prihliadnutím na obsah dokazovania vykonaný súdom prvej inštancie popísaný v odôvodnení jeho rozsudku, odvolací súd len doplnil dôvody napadnutého rozhodnutia (k tomu porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. 350/2009 zo dňa 08.10.2009 a tiež sp. zn. II. ÚS 78/2005, III. ÚS 264/2008, IV. ÚS 372/2008).

2.2. Na doplnenie a aj v súvislosti na odvoláciu argumentáciu žalobcov uviedol, že pre rozhodnutie súdu v tomto spore bolo relevantné zodpovedanie otázky, či dňa 10. januára 2024 na pojednávaní v spore vedenom na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 14C/45/2022, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, ochrana predkupného práva spoluvlastníka došlo k platnému uzavretiu zmluvy/dohody o budúcej zmluve, ktorá by zaväzovala žalovaných povinnosťou uzatvoriť so žalobcami Zmluvu o urovaní majetkovoprávných vzťahov a o predaji nehnuteľností. V danom smere odvolací súd konštatoval, že záväzkový právny vzťah však nemôže byť založený neplatným právnym úkonom, teda úkonom, ktorý bol urobený nie slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, ktorého predmetom je plnenie nemožné, alebo ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Z ustanovenia § 50a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že účastníci sa môžu písomne zaviazat', že do dohodnutej doby uzavrú zmluvu; musia sa však pritom dohodnúť o jej podstatných náležitostiach. Ak do dohodnutej doby nedôjde k uzavretiu zmluvy, možno sa do jedného roka domáhať na súde, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím. V citovanom zákonnom ustanovení je obsiahnutá úprava zmluvy o budúcej zmluve (pactum de contrahendo). Zmluva o budúcej zmluve obsahuje kontraktačný záväzok, t. j. v budúcnosti uzatvoriť konkrétnu zmluvu typickú či inomínatnu. Zákon vyžaduje na platnosť zmluvy splnenie týchto obligatórnych náležitostí: písomná forma, stanovenie lehoty, do ktorej má k uzavretiu budúcej zmluvy dôjsť, dojednanie o podstatných náležitostiach budúcej zmluvy. Písomnosť formy tohto právneho úkonu je vyžadovaná bezvýnimčne vždy, a to aj v prípadoch, ak pre budúcu zmluvu zákon takúto požiadavku neustanovuje. Ak v lehote dojednanej medzi stranami zmluvy o budúcej zmluve nedôjde k uzatvoreniu budúcej zmluvy v dôsledku porušenia existujúcej povinnosti zo zmluvy o budúcej zmluve vzniká oprávnenému subjektu právo domáhať sa v lehote do jedného roka od momentu, do ktorého malo k uzavretiu budúcej zmluvy dôjsť, nahradenia vyhlásenia vôle povinnej osoby súdom. Ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou (§ 40 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka). Účelom vyžadovania konkrétnej formy právneho úkonu konkrétnym ustanovením je spravidla zdôraznenie dôležitosti právneho úkonu, potreba zabezpečiť pre taký úkon preukaznosť, trvalosť, spôsobilosť archivácie úkonu účastníkmi, orgánmi verejnej správy alebo obmedzenie rizika pozmeňovania obsahu listiny. Nedodržanie formy právneho úkonu spôsobuje neplatnosť právneho úkonu. V prípade nedodržania zákonom stanovenej písomnej formy ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Ak je predmetom zmluvy prevod nehnuteľností zákon aj tento typ zmluvy vyžaduje písomnú formu (§ 40 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka).

2.3. Odvolací súd uzatváral, že písomná forma právneho úkonu predpokladá existenciu dvoch náležitostí, a to písomnosti (spočívajúcej v tom, že obsah právneho úkonu je zachytený v texte listiny) a podpisu konajúcej osoby. V danom prípade z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaní, ale ani ich právny zástupca Y. Y. L. dňa 10. januára 2024 na pojednávaní v spore vedenom na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 14C/45/2022 žiadny úkon k prijatiu návrhu (žalobcami a ich právnym zástupcom tiež nepodpísaného) neurobili. Ak by aj súčasťou zápisnice o súdnom pojednávaní bol obsah právneho úkonu zachytený v úplnom texte listiny s náležitosťami požadovanými zákonom, na jeho platnosť zákon vyžaduje, aby bol podpísaný obidvomi zmluvnými stranami, alebo osobami, ktoré boli zmluvnými stranami na takýto úkon splnomocnené. Dôsledkom absencie podpisu konajúcej osoby u písomného právneho úkonu je to, že právny úkon (v danom prípade zmluva o budúcej zmluve) vôbec nevznikol. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí voči každému a neplatný právny úkon nevyvoláva žiadne právne účinky (vznik, zmenu, zánik práv a povinností), ktoré bolo týmto úkonom sledované.

2.4. Nad rámec uvedeného a len pre úplnosť odvolací súd dodal, že je ponechané zásadne na uváženie a rozhodnutie samotných subjektov - účastníkov právneho úkonu a nie súdu, či vôbec a s kým zmluvu uzavru, aký bude jej obsah, aká je jej forma a okrem iného aj aký typ zmluvy subjekty pre konkrétny prípad zvolia. V civilnom sporovom konaní o procesných úkonoch vyhotovuje súd obligatórne zvukový záznam a zápisnicu o nich spisuje len fakultatívne, ak to považuje za účelné a vhodné. Táto zápisnica obsahuje len označenie prejednávanej veci, prítomné subjekty (strany, ich zástupcov, svedkov a pod.), opísanie priebehu procesného úkonu, podstatný obsah prednesov a výroky rozhodnutia (§ 99 CSP). Zmluva o budúcej zmluve je ale hmotnoprávny úkon, ktorý musí zodpovedať ustanoveniu § 50a ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, za obsah ktorého nesú zodpovednosť výlučne jej účastníci (v danom prípade strany sporu), ktorí navyše boli v spore vedenom na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 14C/45/2022 zastúpení osobami na to kvalifikovanými - advokátmi, ktorých splnomocnili na zastupovanie v označenom konaní. Zodpovednosť za obsah hmotnoprávneho úkonu strán sporu teda nenesie súd, resp. sudca, ktorý vec prejednáva a rozhoduje, ako to účelovo tvrdia odvolatelia, ale výlučne zmluvné strany, prípadne ich zástupcovia na tento právny úkon splnomocnení. Napokon aj v prípade uzavretia zmieru sa jedná o hmotnoprávny úkon strán sporu - zmluvu, ktorý/-á je predmetom posúdenia konajúceho súdu až po jeho uzavretí (podpise obidvomi stranami) výlučne z hľadiska, či tento právny úkon je/nie je v rozpore s právnymi predpismi.

2.5. Neobstál ani poukaz žalobcov na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 640/2014, v ktorom ústavný súd riešil otázku výkladu právnych úkonov. Absolútna neplatnosť právneho úkonu totiž nastáva priamo zo zákona. Takýto úkon nevyvoláva žiadne právne následky. Zároveň súdna prax je jednotná v tom, že výkladom nemožno už urobený prejav vôle dopĺňať, meniť či dokonca nahrádzať. Zmluva, ktorá musí byť písomná, ale nebola jej účastníkmi podpísaná, nemôže vyvolať zamýšľané právne následky. Ak teda žalobcovia v tomto spore uplatňovali voči žalovaným svoj nárok na nahradenie prejavu ich vôle z dôvodu nespĺnenia povinnosti žalovaných uzavrieť Zmluvu o urovnaní majetkovoprávných vzťahov v nadväznosti na záväzok obsiahnutý v dohode/zmluve o budúcej zmluve zaznamenanéj v zápisnici o súdnom pojednávaní zo dňa 10. januára 2024 v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 14C/45/2022, ktorá nebola účastníkmi tejto zmluvy, prípadne ich splnomocnenými zástupcami podpísaná, ich nárok nemôže byť dôvodný. Akékoľvek ďalšie dokazovanie v tomto spore by preto už bolo nadbytočné. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol. S prihliadnutím na zásadu hospodárnosti konania sa odvolací súd už nezoberal ďalšou argumentáciou súdu prvej inštancie prezentovanou v napadnutom rozhodnutí a s ňou spojenými námietkami žalobcov uvedenými v ich opravnom prostriedku.

2.7. Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov, odvolací súd vyhodnotil odvolanie žalobcov ako nedôvodné. Súčasne nezistil ani nedostatky v postupe súdu prvej inštancie, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti, a preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP vo veci samej, t.j. výroku I. ako vecne správny potvrdil. Ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok II. napadnutého rozsudku o trovách konania na súde prvej inštancie, vo vzťahu u

ktorému odvolateľ neprodukoval žiadnu relevantnú odvolaciu argumentáciu a ktorý zároveň plne zodpovedal úspechu sporových strán posúdenému v zmysle zákonných ustanovení v ňom citovaných.

2.8. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalovaným ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalobcom, ktorí v tomto štádiu konania úspech nemali.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia (ďalej aj „dovolatelia“), ktorého prípustnosť odôvodňovali ustanovením § 420 písm. f) CSP. Prvoinštančnému a odvolaciemu súdu vytýkali, že sa pri svojom rozhodovaní nevyvarovali tendenčnosti a sledovania len jednej línie právnych názorov. Postavili sa na pozíciu hľadania, „čo všetko dohode chýba na papierových náležitostiach“. Takýto postup mal za následok nepresvedčivosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a boli vyvolané účinky porušenia základného práva žalobcov na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Súd nižších inštancií sa v podstate ani nezaoberali zásadnou argumentáciou žalobcov, ústavne akceptovateľným spôsobom sa nevysporiadali s platnosťou dohody uzatvorenej dňa 10. januára 2024 medzi účastníkmi, teda medzi manželmi V. a bratmi W.W.. Chýbajúca argumentácia súdu musí byť preto považovaná za prejav arbitrárnosti a teda za porušenie základného práva procesnej strany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (sp. zn. II.ÚS 410/2006) a rozporná s čl. 5 CSP. Rozsudky súdov oboch inštancií stoja v ostrom protiklade so spravodlivosťou; aféru nevyriešili, ale skomplikovali. Vznikla neprípustná „karikatúra práva“.

4. Žalovaní v podanom vyjadrení Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky navrhli, aby podané dovolanie odmietol. V celom rozsahu sa stotožnili s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré označili za vecne správne. Uviedli, že predloženú dohodu a rokovanie o nej nemožno považovať za zmluvu o budúcej zmluve, pričom neboli splnené základné náležitosti Zmluvy o budúcej zmluve, a to písomná forma, podpisy účastníkov zmluvy ako náležitosť vôle a jej prejavu. Tiež bolo potrebné prihliadať na formálnosť a náležitosti zmluvy, ak jej dôsledkom malo byť uskutočnenie prevodu vlastníckych práv.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcov treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolatelia vyvodzujú prípustnosť dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, jeho arbitrárnosť to, že nedal odpovede na všetky vznesené otázky a napokon nesprávne skutkové a právne závery.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené zo zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

14. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (v danom prípade žalobcov).

14.1. Konkrétnejšie k dovolacím námietkam dovolateľov dovolací súd uvádza, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočným spôsobom objasnil, ako v spore dospel k záveru, že žalobe o uloženie povinnosti prejavu vôle žalovaných v danom prípade nie je možné vyhovieť (v bodoch 41 až 46 rozsudku). Súdny nižších inštancií zhodne konštatovali, že v okolnostiach danej veci bolo sporným, „...či dňa 10. januára 2024 na pojednávaní vo veci Okresného súdu Námestovo sp. zn.

14C/45/2022 strany sporu uzavreli dohodu, ktorá mala predstavovať zmluvu o budúcej zmluve a ak áno, či bol právny zástupca žalovaných Y. Y. L. na uzatvorenie takejto zmluvy v rámci predmetného konania splnomocnený". Žalobcovia sa v konaní domáhali nahradenia prejavu vôle žalovaných uzatvoriť s nimi Zmluvu o urovnaní sporných majetkovo-právnych vzťahov a o predaji nehnuteľností, a to z dôvodu, že žalovaní nesplnili svoj záväzok a neuzavreli so žalobcami predmetnú zmluvu do 30 dní od dohody zaznamenatej v zápisnici o súdnom pojednávaní zo dňa 10. januára 2024 v konaní Okresného súdu Námestovo sp. zn. 14C/45/2022. Tvrdili, že predmetná dohoda predstavuje zmluvu o budúcej zmluve, ktorá spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie uzatváral (vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, predovšetkým obsahu zápisnice o pojednávaní dňa 10. januára 2024 ako aj zvukového záznamu k predmetnému pojednávaniu), že v danom prípade nedošlo medzi stranami sporu dňa 10. januára 2024 k uzavretiu zmluvy o budúcej zmluve, ale len k „určitému vyhláseniu ich právnych zástupcov o tom, že pred pojednávaním došlo k uzavretiu dohody". Pri rozhodovaní vzal v úvahu ešte aj to, že predmetom dohody zo dňa 10. januára 2024 mal byť zamýšľaný prevod nehnuteľností a pre platnosť takejto dohody sa nevyžaduje len písomná forma, ale aj podpisy zmluvných strán, ktoré musia byť úradne overené, ktoré skutočnosti tiež v spore nevyšli najavo, a aj preto nebolo možné považovať „predloženú dohodu" za platný právny úkon. So závermi prezentovanými prvoinštančným súdom sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil, pričom zároveň dodal, že žalovaní, ale ani ich právny zástupca Y. Y. L. dňa 10. januára 2024 na pojednávaní v spore vedenom na Okresnom súde Námestovo sp. zn. 14C/45/2022 žiadny úkon k prijatiu návrhu (žalobcami a ich právnym zástupcom tiež nepodpísaného) neurobili. Odvolací súd sa v bode 47 a 48 svojho rozsudku náležite a presvedčivo vypořádaval aj s námietkami odvolateľov/žalobcov argumentujúcich závermi nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 640/2014, v ktorom však ústavný súd riešil všeobecne otázku výkladu právnych úkonov.

14.2. V súvislosti s namietanou arbitrárnosťou súdneho rozhodnutia najvyšší súd konštatuje, že o arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu odvolacím súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa odvolací súd natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. V danom prípade z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ale nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojevôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie.

14.2. S poukazom na uvedené nebola dôvodná dovolacia námietka žalobcov, že odvolací súd nepreskúmateľným spôsobom odôvodnil svoje rozhodnutie. Dovolací súd uzatvára, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, vrátane tých, na ktoré dovolatelia poukazoval aj v rámci dovolacích námietok a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

15. Zo zhora uvedeného (pod bodom 14.1) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasili a nestotožnili sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov (v danom prípade o nepreukázaní existencie zmluvy o budúcej zmluve), ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (porov. R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolatelia majú odlišný právny názor než odvolací súd a nedokazuje nimi tvrdenu vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. Z uvedených dôvodov najvyšší súd preto dospel k záveru, že dovolanie žalobcov namietajúcich vady tzv. zmätočnosti je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP ako neprípustné.

18. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.